

Onderzoeksopzet Rekenkamercommissie: Nieuwe watervragers

Aanleiding

Naast de komst van een groot datacenter bij Zeewolde komt er een keur aan nieuwe watervragers, die vanwege de economische ontwikkeling van het gebied zeer wenselijk zijn, maar daarmee wel een waterverdelingsvraagstuk op de agenda zetten. Die betreft nieuwe industrie (proceswater), levensmiddelen verwerking, warmtewinning en opslag in en uit water, maar ook nieuwe teelten, die concurreren met de watervraag van de reeds in het beheergebied gevestigde landbouw en natuur. Dit geldt ook voor grondwatergebruik, waaronder ook grote watervragers zijn zoals drinkwaterbedrijven.

Daarnaast gaat het niet alleen om de hoeveelheid beschikbaar water, maar ook om de kwaliteit van datzelfde water. Verziltiging is problematisch voor functies als landbouw en drinkwater. Verder kan mogelijk verlies aan kwaliteit “na gebruik” optreden, zoals vervuiling met systeemvreemde stoffen of met warmte (koeling).

Het datacenter in Zeewolde past in een trend. Bij plannen voor de ruimtelijke ordening wordt nog te veel geredeneerd vanuit de maakbaarheid van onze omgeving en te weinig gedacht vanuit de eigenschappen van het water- en bodemsysteem. Het afstemoverleg met de waterbeheerders is te vaak sluitstuk bij de planvorming. Dit kan leiden tot verkeerde ruimtelijke (en milieuvervuilende) keuzes.

Vraagstelling

Wij willen met dit onderzoek het volgende vaststellen:

Wat is de impact van nieuwe watervragers op voldoende en schoon water, de uitvoering van de taken van Waterschap Zuiderzeeland en hoe kan het waterschap in hun processen bijtijds inspelen op deze nieuwe watervragers?

Deze hoofdvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

- Wat zijn de nieuwe watervragers binnen het werkgebied van Waterschap Zuiderzeeland en welke gevolgen hebben zij op waterschaarste, waterverdeling en kwaliteitsaspecten van water?
- Op welke wijze kan Waterschap Zuiderzeeland (tijdig) worden betrokken bij de besluitvorming rond de komst van nieuwe watervragers en hier vanuit haar positie als regionale waterautoriteit een proactieve regierol in oppakken?
- Wat zijn de gevolgen van nieuwe watervragers op voldoende en schoon water, de uitvoering van de kerntaken van Waterschap Zuiderzeeland?
- Op welke wijze kan Waterschap Zuiderzeeland zich versterken door in hun processen in te spelen op de nieuwe watervragers? Wat betekent de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) voor Waterschap Zuiderzeeland om hierop te kunnen blijven sturen?
- Op welke wijze kan de AV meer hun regierol en kaderstellende rol versterken omtrent nieuwe watervragers? Welke samenwerkingsrelaties zouden hierbij geïntensiveerd moeten worden?

- Hebben andere waterschappen ervaringen en ‘best practices’ opgedaan die relevant kunnen zijn voor Waterschap Zuiderzeeland?

Planning

De rekenkamercommissie streeft naar een start van het onderzoek in het derde kwartaal van 2021. Behandeling in de AV van dit onderzoek zou in het tweede kwartaal van 2022 kunnen plaatsvinden. De planning zal bij de verdere voorbereiding van het onderzoek worden uitgewerkt. In overleg met de betrokkenen bij de ambtelijke organisatie zal de uitvoering van het onderzoek nader worden afgestemd. Daarbij zal in goed overleg ingeschat moeten worden in hoeverre en op welke wijze de omstandigheden rond corona hierop nog van invloed zijn.